

**TERÉNY KÖZSÉG
RENDEZÉSI TERVE**

SZERKEZETI TERV
MŰSZAKI LEÍRÁS

I. BEVEZETÉS

1. Község múltja, jelenlegi helyzet
2. Falu szerkezet, falukép
3. Kapcsolata környezetéhez
4. Népeség alakulása

II. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

A. BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK

1. Lakóterületek
2. Hétvégi házas üdülőterület
3. Gazdasági terület
4. Különleges terület

B. BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLET

1. Közlekedési területek
2. Zöldterületek
3. Erdőterületek
4. Mezőgazdasági területek
5. Egyéb területek
6. Tartalék területek

III. MŰVI ÉRTÉKVÉDELEM

IV. TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM, KÖRNYEZETVÉDELEM

V. KÖZLEKEDÉS

VI. KÖZMŰVEK

1. Vízi közművek
2. Elektromos ellátás
3. Gázellátás
4. Hírközlés

VII. KÖZINTÉZMÉNYELLÁTÁS

I. BEVEZETÉS

Terény község jelenleg érvényes rendezési terve 1984 évben készült. Az Összevont Rendezési Tervet (ÖRT) a Városépítési Tudományos és Tervező Intézet (VÁTI) dolgozta ki (Gné Horváth Vera). Az azóta eltelt évek során felülvizsgálatára és módosítására nem került sor.

A mára egyébként is korszerűtlenné vált tervet több vonatkozásban sem igazolta az élet. Túlzottan minősült a lakosság számának prognosztizálása, és az ennek alapján méretezett új építési telkek kialakításának javaslata. Az 1990-es rendszerváltás megváltoztatta a helyi gazdasági, társadalmi viszonyokat is, megszűnt a termelészövetkezet, mint a legjelentősebb munkáltató, funkciójukat veszítették a mezőgazdasági üzemek (majorok), megszűnt a nagyüzemi állattartás.

Az 1998-ban érvénybe lépett új építési szabályrendelet (253/1997. XII. 20. OTÉK) jelentős részét nem elégíti ki a jelenlegi terv. A rendezési tervek rendszeres karbantartását, illetve felülvizsgálatát az 1997 év LXXVIII. törvény egyébként is kötelezően előírja az Önkormányzat részére.

Az elmondottak indokoltá illetve szükségessé teszik egy községrendezési terv kidolgozását, és annak alapján a község Helyi Építési Szabályzatának (HÉSZ) elkészítését.

1./ A település múltja és helyzete.

A Cserhát lankái által körülvett település Balassagyarmattól 20 km-re, Budapesttől 100 km-re található. Megközelítése Rétság és Romhány felől, illetve Aszód - Nógrádkövesd felől közúton lehetséges.

Már a bronzkorban is laktak itt, erre utalnak a Bocskok dűlőben talált leletek. A honfoglalást követően a Kér nemzetség szálláshelye. A tatárjárás során elpusztult, de gyorsan újjáéled. 1283-ban már városi kiváltságokkal bír. A török hódoltság idején a váci körzethez tartozik. A XVIII. sz.-tól a Zichy, Baloghy, Balassa és Eszterházy családok birtokolták. Ekkor épült temploma is. Az 1700-as évek elején felvidéki szlovákok is nagy számban települtek le. Az eltelt 300 év során döntően asszimilálódtak, ennek ellenére a község jelenleg is kétnyelvű település, mely sok tekintetben megtartotta nemzeti-ségi hagyományait. Az 1945-ös felszabadulásakor a legjelentősebb birtokos Pázmány Péter és Buttler báró voltak. 1960-tól az aránylag jól működő termelészövetkezet volt a község meghatározó gazdasági és társadalmi szervezete. A rendszerváltás után megszűnt a Tsz., a privatizáció után két személy birtokol jelentősebb földterületet.

Gazdasági életében mindig a mezőgazdaság volt a meghatározó. Növénytermelés terén döntően gabona, és kapásnövényekkel foglalkoztak, gyümölcsstermelés nem volt jellemző. A kies dombok szorgalmas munkával is gyenge hozamokat eredményeztek.

Erre is visszavezethető, hogy a településen - jelentősebb főúri kastély, illetve nagybirtok központja nem épült ki.

Az állattenyésztés terén lényegesen jobb eredményeket tud felmutatni a község. Az erdőaljai legelők és a Szanda patakot kísérő kaszálók jó lehetőségét biztosították, elsősorban a lótenyésztés számára. A két világháború közötti időszakban ebben a tekintetben országos hírnévre tett szert a falu, ahonnan díjazott lovak is kerültek ki. A tsz. időszakot követően jelentősen visszaesett az állattenyésztés. Háztáji méretben tartanak állatokat (elsősorban baromfit), illetve van egy kisebb birkanyáj.

A községben jelentősebb ipar sohasem telepedett meg. 1945 előtt működött egy kisebb szeszgyár és gőzmalom. A szeszgyár lepusztult romjai még megtalálhatók. Az 1950-es évek elejéig kőszénbánya is üzemelt Kisbér - Bányatelepen, a kitermelt szenet kisvasút szállította a mohorai vasútállomásra. A bánya épületei és vasúti berendezések azóta teljességgel tönkrementek. Nem vezettek tartós eredményre a tsz. időszak ipartelepítési törekvései sem (faárugyár).

Jelenleg a községben nincs ipari üzem.

Legjelentősebb foglalkoztató az Önkormányzat (hivatal, óvoda, és iskola). Megélhetést a kárpótlások során szerzett földek művelése és a romhányi, rétsági, váci, és budapesti üzemek biztosítanak.

Jelentős a munkanélküliség, a lakosságnak mintegy 26 %-a rendelkezik munkahellyel.

A település 1973-ig önálló közigazgatási egység volt. Ezt követően Szandával közös tanács irányította Szanda központtal. Közigazgatási önállóságát a rendszerváltást követően nyerte vissza.

2./ Faluszerkezet - falukép.

A település szerkezeti tengelye a 2124-es számú közút, és ennek belterületi szakasza az Arany János út. Ezzel párhuzamosan fut a Szanda patak, amely a belterületet két részre osztja, és egymástól viszonylag széles, mélyfekvésű kaszáló választja el.

A község legrégebbi része az Arany János, Zrínyi és Szabadság út által határolt rész, ahol lényegében megőrződött a település ősi szerkezete. Megmaradtak az utcák nyomvonalai, a telkek alakja, mérete, és beépítettsége. Jellegzetessége a sok "nyeles telek" és a halmaz szerű település. Szerencsésnek mondható, jelentős számban maradtak fenn népi építészeti értéket képviselő lakóépületek, palóckontyos - tornácos házak. A település ezen részét kívánatos jelen állapotában megtartani, és helyi védelemben részesíteni.

Az Arany János út nagy része féloldalas beépítésű. Az út és patak között a déli részt kivéve - átlag 70 - 80 m mélységű - kertek találhatóak.

A településrész délnyugati szélét az egyenes vonalvezetésű, szabályosan és fegyelmezetten beépített Szabadság út zárja. Az oldalhatáron épített la-

kóházak itt is földszintesek, (több helyen tetőtér beépítéssel) igen változatos tetőformával és gerinciránnyal. Ugyanez vonatkozik a József Attila és Szent-Györgyi Albert utcák megjelenésére is.

A falu keleti oldala tulajdonképpen egy utcából, a Kossuth utcából áll. Nyomvonala követi a Szanda patak folyásának irányát. A patak medrétől 40 - 120 méter szélességű beépítetlen, kertművelésű telkek választják el.

A Kossuth utca legészakibb mintegy 300 méteres és középső szakasza őrzi eredeti állapotát, utcaképet.

Az egységesen oldalhatáron állóan, előkerttel, egyenes építési vonallal és egységes palóckontyos stílusban megépült és máig fennmaradt utcasor ugyancsak értékes szerkezeti és falukép elem.

A községben ezen kívül még számos helyen található a megyére és Terényre jellemző palóckontyos, tornácos lakóház, de nem utcaképet meghatározó mértékben.

A Kossuth utca további részére az jellemző, hogy csak egy oldalról építettek be. Nincs egységes beépítési mód és egységes építési vonal sem. A lakásokat - kevés kivételtől eltérően - az építési telek közepén, vagy a hátsó telekhatár közelében építettek meg. Így az előkert konyhakert méretű.

A község közintézményei - az óvoda és falumúzeum kivételével - a főutcát jelentő Arany János út mentén helyezkednek el. A két templom, a polgármesteri hivatal, emlékmű, tűzoltó szertár és vegyesbolt kijelöli a település szerkezeti centrumát.

Terénynek, mint a megye középső részén elhelyezkedő községnek sajátos nógrádi hangulatot kölcsönöznek:

- a települést övező lankás dombok, és erdők.
- az eredeti állapotokat is őrző településszerkezet, az utcák nyomvonala, a telekosztások és telkek alakjai, a jellegzetesnek mondható nyeles telkek.
- az ugyancsak eredetiséget mutató beépítettség, a halmazszerű megjelenés.
- külön értéket képvisel az utcaméretben megmaradt, egységes beépítést mutató palóckontyos házak.
- megtartandó értéként kell figyelembe venni a községben még számos helyen fellelhető, táj jelleget megőrző lakóházakat is.

3./ Kapcsolata környezetéhez.

A község a fő közlekedési vonalaktól viszonylag távolabb esik. Legközelebbi vasútállomása Becske illetve Magyaránador, a legközelebbi város Balasagyarmat. Környezetével közúton tart kapcsolatot. Az országos úthálózatba a 2124.sz. út köti be.

A legintenzívebb kapcsolatot a község lakóinak a szomszédos településeken történő munkavállalás jelenti. Számos helyi lakos kényszerül naponta ingázni elsősorban Nógrádkövesd, Rétság, Romhány, de távolabb Vác, és Budapest üzemeiben munkát vállalni.

Ezen ingázók közül nem kevesen idővel elköltöznek a községből, de a korábbi rokoni - baráti kapcsolatok megmaradnak.

A megelőző időszakban közös Tsz. kötötte össze a szomszédos Szandával és Szandaváraljával. A rendszerváltás után és a közös gazdaság felbomlásával ezen gazdasági kapcsolat megszűnt.

Tartósabbnak bizonyultak azok a kötődések, amelyeket az 1973 utáni közös községi tanács időszaka alapozott meg. Az oktatás, egészségügyi ellátás, egyházi szolgáltatás, illetve a közművesítési gondok megoldása terén továbbra is intenzív az együttműködés elsősorban Szandával. Ennek keretében valósul meg a közeli jövőben a két település közigazgatási határán egy relé állomás, amely a mobil telefonok részére hivatott biztosítani a megfelelő vételi viszonyokat.

Kistérségi összefogással valósult meg Nógrádmarcalban a hulladéktároló, melynek egyik résztulajdonosa a helyi Önkormányzat. Ugyancsak közös kezdeményezés eredménye lehet egy új üdülőterület kialakítása, amely SAPARD programon belül négy községet érintene (Cserhátsurány, Terény, Szanda és Herencsény.)

1973 és az 1990-es rendszerváltás közötti időszakban a községet Szandával közös tanács irányította. Visszanyert szuverenitását a jövőben is meg kívánja tartani, és Terényt önálló közigazgatási egységként irányítani.

A község besorolása alapfokú település. Funkciója az itt élő lakosság alapfokú ellátása, népesség megtartó képességének megteremtése, összességében a község feleljen meg a "jó és alkalmas" munkahely kritériumainak.

4./ Népesség alakulása.

4.1. Terény község népességének változásával összefüggő adatokat az alábbi táblázatok mutatják.

a) Lakónépesség alakulása.

	1960	1970	1980	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Lakónéesség (fő)	896	750	663	479	469	454	446	423	415	415
Születések száma (fő)	n.a.	n.a.	n.a.	5	4	4	5	3	3	4
Halálozások száma (fő)	n.a.	n.a.	n.a.	12	11	8	9	13	15	10
Vándorlási külön- bőzet (fő)	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	- 11	- 4	- 13	+ 4	+ 6

n.a. = nincs adat

b) Állandó népesség megoszlása korcsoportok szerint.

	0 - 14 év		15 - 59 év		60 év felett		összesen
	fő	%	fő	%	fő	%	
1980	133	18,4	376	58,8	154	23,2	663
1990	67	13	254	49,2	195	37,8	516
2001	50	11,2	245	55,2	149	33,6	478

c) Óvodai és iskolai ellátásra vonatkozó adatok.

a/ óvoda

	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
óvodai férőhely (fő)	25	25	25	25	25	25	25
óvodások száma (fő)	9	18	19	15	14	9	9
ov. pedagógusok száma (fő)	1	1	2	1	1	1	1
b/ általános iskola							
isk. osztályterem száma (db)	2	2	2	2	2	2	2
ált. isk. száma (fő)	15	7	6	12	13	16	16
pedagógusok szá- ma (fő)	3	2	1	1	1	1	1

4.2. A táblázatok adataiból az alábbi megállapítások tehetők:

Terény lakosai száma hosszú távon is csökkenő tendenciát mutat. A csökkenés folyamatos, és egyenletes, mértéke az utóbbi 5 évben éves átlagban 3 %. 1997-ben 23 fős, 5 %-os volt a népesség fogyása.

Kedvezőtlen a születések és halálozások különbözete. 1990 és 2000 között minden évben többen haltak meg, mint amennyien születtek. Tíz év alatt - 72 fő a különbözet.

Negatív eredményt mutat a vándorlási különbözet is. 1995 és 2000 között 32 fő vándorolt el a községből.

Az 1984-ben készített rendezési tervben a népesség 2000 évi alakulására vonatkozó becslések nem igazolódtak. Tényleges csökkenés lényegesen meghaladta a prognosztizált 600 főt. Az eltelt 17 év alatt a község lakosainak száma mintegy 25 %-kal lett kevesebb.

Az évenkénti születések számából (3 - 4 fő) következik, hogy a 25 fős óvoda kapacitásának kitöltése nem várható, ellenkezőleg gondként vetődhet fel működésének gazdaságossága.

Ugyanez vonatkozik az általános iskola működtetésére és fenntartására is. 3 - 4 fős létszám esetén négy évfolyam is alig éri el egy osztály mértékét. Az adott helyzetben kívánatos a szomszédos önkormányzattal való összefogás, és az oktatás kérdésének közös megoldása.

A megyei átlagnál (20 %) lényegesen magasabb a 60 év feletti aránya. A lakosság fokozatos elöregedése felhívja a figyelmet az idősök napközi otthonának szükségességére.

A község gazdasági helyzetében lényeges változás a terv távlatában nem valószínűsíthető. A lélekszám alakulását befolyásoló tényezők módosulásában elmozdulás nem várható, így további létszámcsökkenés fog bekövetkezni. Üteme az évek során mérséklődni fog évi 1 - 2 %-ra. Ennek figye-

lembe vételével 2010-re a lakosság létszáma 370 - 380 főben prognosztizálható.

II. TERÜLETFELHASZNÁLÁS

A./ BEÉPÍTÉSRE SZÁNT TERÜLETEK.

1./ Lakóterület

1.1. A község lakásállományának helyzetét az alábbi táblázat mutatja.

	1980	1990	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Lakások száma (fő)	252	243	246	246	246	249	249	249
Lakónépesség (fő)	663	479	469	454	446	423	415	415
Egy lakásra jutó népesség (fő)	2,63	1,97	1,91	1,85	1,81	1,70	1,67	1,67
Épített új lakások száma (db)	-	1	-	-	-	3	-	-
Megszűnt lakások száma (db)	-	-	-	-	-	-	-	-
Elektromos energiával ellátott háztartások száma (db)	205	231		236	238	238	238	238
Közüzemű vízvezetékre kapcs. háztart. száma (db)	-	-	182	185	187	187	188	189
Vezetékes gázzal ellátott háztartások száma (db)	-	-	6	49	68	78	81	82
Távbeszélő fónallal ellátott háztartások száma (db)	-	-	-	73	99	128	147	148

1.2. A táblázat adataiból kitűnően a lakóépületek száma meghaladja a szükségletet. Az egy lakásra eső lélekszám (1,67 fő/lakás) lényegesen alacsonyabb, mint a megyei átlag (2,5 lakás/fő) és annak következménye, hogy a lakosság száma fokozatosan, és jelentős mértékben mérséklődött. Új lakások építése, illetve a lakosság további csökkenése az alacsony viszonyszámot tovább javítja:

Az adatokból az is következtethető, hogy a községben igen sok lakásban csak egy személy lakik. Illetve vannak épületek, amelyeket üdülőként használnak, illetve üresen állnak.

Az Önkormányzattól kapott tájékoztatás szerint a tervezés időszakában 12

lakásban nem laknak és 24 lakóházat idegenek vásároltak meg, és lényegében üdülőként üzemeltetik. Üdülés céljára minden esetben régi, tájjellegű épületet vásároltak meg, és megfelelő igényességgel felújították.

- 1.3. A lakások állaga és komfortossága igen változó. Az utóbbi 10 évben kevés új lakóház épült (7 db), de ugyanez volt a helyzet a rendszerváltást megelőző időszakban is. A megelőző 50 évben az új lakóházak a Szabadság, József Attila és Szent-Györgyi Albert utcában épületek. Ezek földszintes, részben tetőtérbeépítéssel, és magastetővel valósultak meg, és az építés időszakára jellemző műszaki és építészeti színvonalat reprezentálják. Komfortosságuk megfelelő, a lakások teljes háztartásvitelére alkalmasak. Műszaki állapotuk jelenleg problémát nem vet fel.

A község régi részein lévő lakások változatosabb képet mutatnak. Itt sok a funkciójában és szerkezetében is elavult létesítmény. Az épületek korára nem állnak rendelkezésre adatok, de szemrevételezés alapján megállapítható, hogy a következő években jelentős számú épület szorul felújításra, átépítésre, illetve bontás után teljes átépítésre.

- 1.4. A lakásállományban külön értéket jelentenek a népi építészeti emlékeket hordozó lakóházak. Ezeknek jó karban történő megtartása, rendszeres karbantartása fontos lakossági és önkormányzati feladat.

A szabályozási műszaki leírásban és a Helyi Építési Szabályzatban foglalkozni szükséges a helyi védettség alá kerülő lakóházak felújításának feltételeivel, valamint a védett faluszerkezeti részekben lévő, de építészeti értéket nem hordozó létesítmények átépítésének lehetőségeivel és követelményével.

- 1.5. A lakások közművesítettségi helyzete az utóbbi 5 - 6 évben jelentősen és pozitívan változott. A tervezés időszakában elektromos energiával a háztartások 95 %-ban, közüzemi vízhálózattal 75 %-ban vezetékes gázzal 32,5 %-ban, távbeszélővel 60 %-ban vannak ellátva. Közüzemi szennyvízcsatorna a községben még nem épült ki. A háztartásban keletkező szennyvizek közműpótló berendezésekbe kerülnek összegyűjtésre. Ezeknek szakszerűsége és műszaki állapotára adatok nem állnak rendelkezésre.

- 1.6. Az építési telkek méretei és formái igen változóak. (vannak fél hektár méretű belterületi ingatlanok is.) Viszonylagosan sok az ún. nyeles telek a régi falurészen.

A lakórészek falusias építési övezetbe tartoznak. Az épületek oldalhatáron-, vagy szabadonállóan vannak elhelyezve szinte minden esetben előkerttel. A földszintes házak tetőtere és gerinciránya változatos. Formai megjelenésük szabványos, építészeti értéket a már említett palóckontyos épületek képviselnek.

- 1.7. A község közintézményei lakóházak között, esetenként korábbi lakóházban üzemelnek. Erre a falusias építési övezet lehetőséget biztosít. Az elkövetkező években számolni kell kereskedelmi - szolgáltató jellegű funkcióknak

lakóházakban történő megvalósulásával. Ennek építési feltételeit a Helyi Építési Szabályzatban meg kell határozni.

- 1.8. A jelenlegi állapotoktól függetlenül számolni kell új lakóház építésének igényével. Mértékét évi 1 - 2 darabban, a terv távlatában 12 - 15 darabban lehet prognosztizálni.

Kapcsolatosan községben 12 db üres, előközművesített telek áll rendelkezésre a Szent-Györgyi Albert utcában és 5 db a Kossuth Lajos utcában, valamint a volt major feletti Hrsz. 479, 477, 478, 479, 482, 481, 480 telkek megosztásával 12 lakótelek biztosítható.

A telkek beépítése kapcsán a Helyi Építési Szabályzatban meg kell határozni az építési övezetet, beépítési módot, beépítési vonalat, párkány méretet és tetőformát, valamint a beépíthetőség minimális feltételeit.

- 1.9. Az Arany János és Kossuth Lajos utcák közötti belterületi, mélyfekvésű telkek beépítése a későbbiekben sem javasolható. Funkciójukat továbbiakban is zöldterületként, kertként kívánatos nevesíteni.
- 1.10. Külterületi részen egy család él, a Kiskér pusztai részen. Kapcsolatosan az elkövetkező években változás nem várható. Ettől függetlenül a külterületen történő lakás építésének feltételeit a Helyi Építési Szabályzatban meg kell határozni.

2./ Hétvégiházás üdülőterület.

- 2.1. A községben jelenleg nincs üdülőövezet, a falusi turizmus feltételei is döntően hiányoznak még. A helyi üdülést a nem helybeliek által megvásárolt lakóházaknak időszakos üdülési funkcióval történő igénybevétele jelenti.
- 2.2. Az Önkormányzat a SAPARD programhoz kapcsolódóan kisebb üdülőrészt kíván kialakítani. A program a szomszédos községekkel közös szervezésben valósulnak meg.
Helyét a közvetlenül a belterület mellett, a Kossuth út folytatásában a

0122/19. Hrsz. telken jelölte meg az Önkormányzat.
Itt 21 db üdülőtelek alakítható ki.

A nevesített terület a község szélén, külterületen, alacsony domb tetején található.

Közvetlenül csatlakozik a település szerkezetéhez, a Kossuth utcából közelíthető meg. Felszíne enyhén hullámos, szokványos műszaki feltételekkel beépíthető. Esetleges későbbi bővítésére lehetőség van.

- 2.3. Az egyes telkek mérete ne legyen kevesebb mint 800 m², övezeti besorolása hétvégi házas üdülőterület, beépítési módja oldalhatáron álló legyen. A

beépíthetőség maximuma ne haladja meg a 15 %-ot.

Az épületek földszintesen, magastetővel, és tájjellegű megjelenéssel készüljenek. Elő kell írni a teljes közművesítés meglétét, és meg kell tiltani az állattartást.

3./ Gazdasági területek.

3.1. A korábban megtelepült ipari létesítmények (kőszénbánya, szeszgyár, gőzmalom, faárugyár) megszűntek. A bánya helyét a természet rekultiválta, a növényzet benőtte. A szeszgyár épületmaradványait az Önkormányzat helyi védelem alá kívánja helyezni, és mint a település múltjához tartozó objektumot megőrizni.

A tsz. által üzemeltetett faárugyár épülete részben üresen áll, illetve más funkcióval bír.

A községben jelenleg nincs működő ipari üzem.

3.2. Az önkormányzat új, zöldmezős beruházás céljára kért lehetőséget biztosítani. Területét 3,5 hektárban határozta meg. Az új üzem helyét a terv a volt Tsz major mellett a 0156/4, Hrsz. területen jelölte ki.

A nevesített telek önkormányzati tulajdonú, és a Hrsz. 0158 és 0167 utakon közvetlenül megközelíthető. A lakott területektől mintegy 500 méteres erdős terület választja el. A szomszédos Tsz. majorban az alapközművek kiépültek (víz-, és elektromos energia.) Megoldott a csapadékvíz elvezetése is. Az érintett terület domborzati és geológiai adottságai alapján szokványos műszaki- és költségfeltételekkel beépíthető. Művelési ágazata jelenleg legelő.

3.3. Másik tartalék terület: 027/30 útról megközelíthető, 027/7 - 027/22 által határolt terület egy része.

4./ Különleges területek.

4.1. Temetők.

A község temetője a belterület keleti részén található. Területe mintegy 3,50 hektár. Fele római katolikus, ill. evangélikus egyház kezelésében van. Megközelítése a Mikszáth út felől, alapozott, szört úton lehetséges.

A terület körülkerített, ravatalozója korszerű, mellette gk. parkoló van.

Víz- és elektromos közmű kiépült.

A temető területe mintegy 50%-ig telt meg. A halálozási számokat tekintve évente 10 új sírhellyel kell számolni, így a meglévő temetők mintegy 20-25 évig elégségesnek tekinthetők.

Az elmondottak ellenére a nem egyházi jellegű temetkezési igények (illetve

esetlegesen kényszertemetések) céljára az Önkormányzat mintegy fél hektár méretű bővítésre kért területet biztosítani. Ennek helyét a szerkezeti terv jelöli és a tartalék területek között nevesíti.

4.2. Sportterületek

A község rendelkezik bajnoki mérkőzések lejátszására alkalmas méretű labdarúgó pályával. A Hrsz. 239. sz. terület a belterület déli részén, a Szanda patak mellett található. A mélyfekvésű telek a 237. sz. útról közelíthető meg.

A pályához öltöző épület is tartozik, ennek helye a Hrsz. 236. sz. telek.

A körülkerítetlen sportterületet az önkormányzat bővíteni tervezi. A Hrsz. 240 sz. ingatlanak az öltöző és pálya közötti részén tenispályát, és gk. parkolót, a további részén pedig egyéb létesítményeket kíván telepíteni.

4.3. A Hrsz. 0235, 0238/3,4,5 és 0240 területen az 1950-es évek elejéig kőszénbánya működött. Ebből mára egy lakóház, és egy másik épület romos alapjai maradtak fenn.

Az eltelt mintegy 50 év alatt az egykori bánya területét benőtte a természet, a rekultivációt az idő megoldotta. A még meglévő lakóház a privatizáció során magánkézbe került, tulajdonosa csak időnként használja. A továbbiakban külterületi lakóépületként lehet figyelembe venni.

4.4. A temető felett üzemelő homokbánya található (Hrsz. 0122/2.). Működésének engedélyezettsége bizonytalan, hosszabb távon történő fennmaradásával számolni kell. Megközelítése megnyitása óta a Kossuth utca felől, a Hrsz. 21. sz. telek melletti földúton lehetséges. Ezen utat az alaptérképek azonban nem jelölik, a szabályozási terven pótolni szükséges. Meg kell határozni továbbá a homokbánya területén történő építés feltételeit.

4.5. Vásártér. Helye a 112/3 Hrsz. teleknek a Mikszáth út, és a 112/2 sz. út Szanda patak által határolt szeglete. A terület mélyfekvésű, de a funkció céljára alkalmas. A működéséhez szükséges építmények létesítési előírásait a HÉSZ-ben meg kell határozni.

4.6. Gázfogadó. Helye a Hrsz 119/1. telek. Közvetlenül megközelíthető a 2124-es útról. Területe megfelelő, esetleges bővítésére is lehetőség van.

4.7. Öko-park. A Puszta-laposi részen lévő mezőgazdasági telep korábban a Szent - Györgyi család birtoka volt. A Hrsz. 0210/1, 0210/3 és 0210/4. sz. ingatlan az 1990-es évek során privatizálásra került. Az új tulajdonos a területen olyan öko-parkot tervez megvalósítani, ahol be lehet mutatni a tájra jellemző növény- és állatvilágot. A meglévő épületeket a célnak megfelelően kívánja felhasználni.

Az adottságok a tervezett funkció részére megfelelőek, a további beépítés feltételeit azonban a HÉSZ-ben szükséges meghatározni.

- 4.8. A közüemi szennyvízhálózat megvalósítását a község Szandával közösen tervezi. Tervezése folyamatban van. /Szandai Önkormányzat intézi.)
A szennyvíztisztító műtárgyak Terényben, a Hrsz. 058 ingatlanon (Salina) nyernek elhelyezést. A terület a lakott részekről északra, mintegy 600 méterre található. Megközelítése a 2124 számú, illetve a 061 Hrsz. útról történik. Felszíne lankás, déli irányba enyhén emelkedő, művelési ágazata kaszáló.
A szennyvíztelep kialakítása esetén az utca és a település irányába megfelelő védőfásítást kell tervezni.
- 4.9. Döggút. A község rendelkezik döggúttal. Ennek helye a Hrsz. 0161/18 terület. Állapota megfelelő, áthelyezéséről, illetve új döggút céljára történő hely biztosítására igény nem merült fel.

B./ BEÉPÍTÉSRE NEM SZÁNT TERÜLETEK.

1./ Közlekedési területek.

- 1.1. A települést egy országos közlekedési út érinti. A 2124. sz. út ÉNY-ről déli irányba kanyarodva kettéosztja a községet, és annak belterületi részét. ÉNY felé Cserháthaláp, Magyarnándor és Mohora, déli irányban pedig Szanda és Nógrádkövesd településekkel köti össze. Belterületi szakasza az Arany János út, melynek szélessége 10 és 20 méter között változó. Szélesítésüket, a szabályozási tervben elő kell irányozni. Méretét annak függvényében kell meghatározni, hogy egy vagy kétoldali beépítéssel bír. Igény merült fel közvetlen közúti kapcsolat megteremtésére Terény és Herencsény között. Ezen később megépítendő útnak nyomvonalat a Szerkezeti és Közlekedési Terv jelöli. Szabályozási szélességét a Szabályozási Terv határozza meg.

Az Arany János úton két helyen van buszmegálló, a község középső részén és az Óvoda utca Mikszáth út találkozásánál. A szabályozási szélesség meghatározásánál a kiálló sáv (öblözet) kialakítására is lehetőséget kell biztosítani.

- 1.2. A belterület útjai körül három bír gyűjtő út funkcióval, a Zrínyi, Szabadság és a Mikszáth út. A Zrínyi úti szakasz változó szélességű, egy helyen gazdasági épület is megosztja. A Szabadság út mérete 10 - 12 m között változik.
Mind a két út esetében megfelelő szabályozási szélességet kell biztosítani.
- 1.3. A belterület egyéb útja lakóút. Ezeknek szélessége, kiépítettsége, és minősége igen változó. Vonalvezetésük igazodik a terep adottságaihoz, a település sajátos szerkezetének meghatározója. Vonalvezetésüket változatlan helyen kell megtartani, szabályozási szélességeket azonban egyes helyeken növelni indokolt.

Az új telekalakítások kapcsán új lakóút is szükséges. Ennek nyomvonala megegyezik az ún. "Új Major" felé vezető út nyomvonalával (Hrsz. 018.)

- 1.4. Szükséges megtartani a nyeles telkeket kiszolgáló utakat, amelyek lényegében gyalogutak. Szélességi méretük átlag 3 méter, így gk. be- és kiközeledés céljára is igénybe veszi az érintett telek tulajdonosa. Bővítésük - szélesítésük nem indokolt. A Bercsényi és Petőfi utcákat gyalogút köti össze. A templom elől indul és a vizes árkon átvezető közlekedő jelenlegi méretében is formájában továbbra is megtartandó.
- 1.5. Gépkocsi parkoló kevés helyen létesült a községben. Ennek oka, hogy a viszonylag gyér forgalom következtében a közterületeken balesetveszély nélkül lehet várakozni. Burkolatlan parkoló található a Polgármesteri Hivatallal szemben, a pb. gázcseretelep előtt, továbbá az Arany János út és Mikszáth út szegletében, és burkolt felületű a temetőnél. A gépkocsik parkolását az OTÉK előírásai szerint - saját telken belül kell megoldani. Ennek kapcsán szükséges a templomok, a vásártér, sportpálya, és a szabadtéri színpad létesítmények gk. parkolását igényét kell megteremteni. Az érintett ingatlanok mérete és beépítettsége erre lehetőséget ad.
- 1.6. Közlekedésbiztonsági gondot jelent a nagyméretű mezőgazdasági gépek (traktorok, kombájnok) közterületen való parkolása. Megfelelő, zárt telephely kialakítására lehetőséget kell teremteni. Ennek helyéül az Önkormányzat az Új Major feletti részen a 027/17 hrsz. területet jelölte ki. Megvalósítható még az ipari területként nevesített Hrsz. 0156/4. területen is. Létesítésének feltételeit a Helyi Építési Szabályzatban meg kell határozni.
- 1.7. A külterületen meglévő dűlőutak nyomvonalán nem szükséges változtatni. A közlekedési és szabályozási tervben meg kell határozni a dűlőutak hierarchiáját, (ki kell jelölni a gyűjtőutakat), és szabályozási szélességet. A gyűjtőutaknál 16, az egyéb utaknál 12 m-ben célszerű a szélességet meghatározni.
- Gondoskodni kell a homokbányát jelenleg is kiszolgáló út ábrázolásáról. Szükséges továbbá a horgásztó keleti partján húzódó 0161/1 hrsz. út feltüntetése is.
- 1.8. A térségi fejlesztési tervek kerékpárutak kiépítése tekintetében érinti Terény községet is. Ennek nyomvonalát a Szerkezeti Terv jelöli.

2./ Zöldterületek.

A község közigazgatási területét jelentős mértékű zöldfelületek borítják. Viszonylagosan sok az erdő, de a belterületen is jelentős részek nincsenek beépítve, és kertként vagy kaszálóként funkcionálnak. Ugyanakkor kevés az ún. közös zöldterület.

- 2.1. Legjelentősebb közös használatú parkja a Kossuth út és Szanda patak közötti 142 Hrsz. ingatlanon kialakított park. A megfelelően karbantartott terület igazi látványossága az északi oldalán megvalósítás stádiumában lévő, fából készült mozgó harangláb. További fennmaradásával számolni kell.
- 2.2. A belterület déli határán, a Szanda felé kivezető út jobb oldalán található a Szent - Györgyi emlékpark. A Hrsz. 335/3 terület mintegy 1500 m². A körülkerített, parkosított ingatlan közepén kisebb kőtömb és rajta feliratos márványtábla emlékeztet a Nobel-díjas tudósnak Terénybel eltöltött éveire. Megfelelő fenntartása mellett célszerű a község védett emlékei közé sorolni.
- 2.3. Kisebb zöldfelület található az Arany János és Mikszáth út szegletében lévő emlékmű körül. A Hrsz. 200 telek mérete 150 m², megjelenése szerezni értéket hordoz. Célszerű lenne a hozzá tartozó terület bővítése, valamint a szomszédságban lévő gázpalack csere telepnek más helyre történő áttelepítése.
- 2.4. A Mikszáth utca végén, külterületi részén mintegy két hektár méretű kultúrpark található. Ez ad helyet a község egyik legjelentősebb eseményének, az évenként megrendezésre kerülő nemzetiségi napnak. A terület vezetékes vízzel és elektromos árammal ellátott. Közepén fából létesített szabadtéri színpad áll. A körülötte lévő park kevésbé gondozott, méretes faállománya különösebb értéket nem hordoz. (döntően akác)
Kívánatos komfortosságának növelése (megfelelő WC - mosdó) egyéb pavilonok) és a gépkocsik parkolásának megoldása.
- 2.5. Játsszótér egy helyen működik, az óvoda udvarában, kertjében. Fennmaradása - az óvoda üzemeléséhez kapcsolódóan - a távlatokban is valószínűsíthető. Használata csak azok számára biztosított, akik óvodába járnak. Ebben a tekintetben változás nem várható.
- 2.6. Kisebb - nagyobb, és különböző minőségű parkok tartoznak a templomokhoz, iskolához, művelődési otthonhoz. Ezeknek közösségi használata alkalomhoz és időhöz kötött. Használatában változás nem várható.
- 2.7. A Szanda patak medrét követő mélyfekvésű részen kaszálók és kertek találhatóak. Ezeknek más célú átminősítését a terv nem irányozza elő. Kertként veszi figyelembe a terv a Petőfi út vizesárok között lévő parcellákat. (Hrsz. 405 - 415-ig). Az itt lévő ingatlanok mélyfekvésűek, feltehetően ezért nem épültek be ezideig. Kertként kell kezelni a továbbiakban is a helyileg védettnek minősülő területen jelenleg üresen álló telkeket (ezek Hrsz. 391, 397, 307, 304, 305/1, 305/2, 303/2, 294, 295) valamint az egyéb szempontból eddig be nem épült, és továbbiakban sem beépítésre javasolt ingatlanokat (Hrsz. 23/2, 23/3, 37, 38, 40, 89) Ugyancsak zöldfelületként veszi figyelembe a terv a beépített telkeknek az utcától mért 50 méteren túli részét is. (Kivételesen: Kossuth utcában kialakult 110 m-es előkert)
- 2.8. Közparkot kíván létesíteni az Önkormányzat tűzoltó szertár mögötti, a beépített ingatlanok és az Szanda patak közötti mélyfekvésű területet is (Hrsz.

208 - 212 telkek). Közös használatú zöldfelület alakul ki a hétvégi házas üdülő telkei mellett és mögött.

3./ Erdőterületek.

- 3.1. A község külterületi részén jelentős mértékű, összefüggő erdőfelületek találhatóak. Elsősorban azokon a területeken, amelyek mezőgazdasági hasznosítása, illetve kaszálónak vagy legeltetésre nem alkalmasak. Az erdők faállománya tölgy, bükk és akác, de előfordul a fenyő is. Az erdőben a Cserhát hegyvidékére jellemző állatok élnek: őz, szarvas, vaddisznó, róka. Az erdőgazdálkodást a községi Erdőbirtokos Társulat irányítja és felügyeli. A Társulat művelési tervvel rendelkezik.
- 3.2. A horgászvíz vízminőségének megtartása céljából az Önkormányzat helyi védettség alá helyezte a község D-i, DK-i részét. A korlátozás, melynek fenntartását a Rendezési Terv a továbbiakban is szükségesnek tart, jelentős erdőterületeket is érint.
Helyi védelem alatt áll a tó vízfelületétől É-ra fekvő Káposztáshegyen található löszpart, mely fészkelő helye a gyurgyalagoknak, valamint a környezetében lévő mező, ahol védett növényzet, tavaszi hérics virágzik.
- 3.3. A község területén fafeldolgozó üzem, vagy rönkfát előkészítő telep nem található. Ugyancsak nincs egyéb erdei terméket feldolgozó műhely, vagy terület sem. Ilyen célú igény a tervezés menete során nem vetődött fel.
- 3.4. Ún. véderdő nincs a községben. Az Új Major és lakóterület közé, valamint a létesítendő szennyvízürítő és közlekedési út között fasort, illetve véderdőt szükséges telepíteni.
- 3.5. Az erdők jelenlegi területét a Rendezési Terv változatlanul megtartja, csökkentését nem irányozza elő.

4./ Mezőgazdasági területek.

- 4.1. Terény nagyobbik részén gyenge minőségű agyagos és köves talaj található. A hagyományos gabonatermelés és kapásnövények termesztése szorgalmas munkával is gyenge hozamokat eredményezett. Az állattenyésztésnek kedvezőbb feltételei, és jobb eredményei voltak. A két háború közötti időszakban országos hírű lótenyésztés folyt itt.
- 4.2. A rendszerváltást követően átalakultak a mezőgazdasági birtokviszonyok, és a termelés struktúrája is. A községben jelenleg két nagyobb földbirtokot tartanak számon. Privatizálásra kerültek a volt tsz. majorok. A község feletti ún. Új major 3 felé osztódott. Az utódok nem csak mezőgazdasággal, de egyéb termeléssel és forgalmazással is foglalkoznak.

Megszűnt a korábbi nagyüzemi állattartás, jelenleg mintegy 10 szarvasmarha és 50 birka található a községben. Az utóbbi időben felfutott a kecskeltetés, mintegy 200 darabot tartanak nyilván. Ehhez kapcsolódóan megnőtt a sajtgyártás és forgalmazása.

A privatizálás utáni kisméretű parcellákat döntően bérbe adják, vagy háztájiban művelik.

Háztáji méretű az állattartás is, elsősorban sertés, nyúl és baromfi tartással foglalkoznak.

- 4.3. A volt tsz. majorokat továbbra is mezőgazdasági üzemként célszerű megtartani. Az "Új major" esetében (Hrsz. 016/2) rendezni kell a tényleges birtokviszonyokat, és a telephely engedélyeket (működési engedély). A Szent - Györgyi tanya (Hrsz. 0210/1, 0210/3, 0210/4) új tulajdonosa a birtokon a volt lakóépület fel kívánja újítani, és emlékházat kialakítani, továbbá a meglévő gazdasági épületek felhasználásával ún. öko-parkot létesíteni.

Mezőgazdasági üzemként szükséges nevesíteni a 0228 Hrsz. területen lévő volt libanevelőt, illetve juhhodályt, és a mellette lévő (Hrsz. 227/2) jelenleg üresen álló tanya épületet.

- 4.4. A Helyi Építési Szabályzatban meg kell határozni az állattartási épületek és lakóházak közötti min. méreteket, és a mezőgazdasági művelésű területeken történő építmények elhelyezésének feltételeit.

5./ Egyéb területek.

Ezen kategóriába több, a vízgazdálkodással összefüggő létesítmény tartozik.

- 5.1. Víz tározó tó. 1985-86-ban létesült Hrsz. 0170. területe mintegy 7 hektár. Vizét a Szanda patak szolgáltatja. Északi és déli oldalán épített töltés, a nyugati oldalon természetes hegyoldal határolja. Mélysége változó.

Elsősorban horgászok használják. A vízfelület mérete és mélysége csónakázás céljára is alkalmassá teszi. Partjai és közvetlen környezete nincs beépítve. A fölötté lévő hegyoldalban megtalálható a tavaszi hérics, a hegy lábánál lévő partfalban gyurgyalagok fészkelnek.

A tó vizének védelme érdekében a környezetet az Önkormányzat helyi védettség alá helyezte. Az 5/1996. sz. rendeletben egyértelműen rögzített a védett terület határa és a mező - erdőgazdasági tevékenység lehetőségei - követelményei.

Az Önkormányzat hivatkozott rendeletét a továbbiakban is szükséges fenntartani. A tó közvetlen környezetének beépítési feltételeinek HÉSZ-ben történő rögzítését ennek figyelembevételével kell meghatározni. A tó északi és déli partjai közötti közlekedési lehetőséget helyre kell állítani. A hrsz. 0167 és 0167/1. sz. utak összekötését ismét megteremteni szükséges.

A tó kapcsán alapelveként kell kezelni, hogy az minél inkább maradjon meg természetes állapotában, biztosított legyen a meglévő növény és állatvilágának fennmaradása, esetlegesen bővülése.

- 5.2. Vízkivételi művek.

A korábbi időszakban két tsz. major kiszolgálására is létesült helyi vízkivételi mű és tároló. Az egyik a község felett az Új Major mellett a hrsz. 486 telken, a másik a Bocskok pusztai részen, a Hrsz. 0161/28. sz. területnek a

0158 hrsz. út mellett található. Jelenleg is megvannak, üzemképesek, további fennmaradásukkal számolni kell.

5.3. Hidrofor.

A közüzeimi vízhálózat tartozékeként épült meg a 027/1-027/22 Hrsz-ú nevesített területen. Megfelelő védőtávolsággal és kerítéssel biztosított műtárgy. Szükségességével és hosszabb távon történő fennmaradásával számolni szükséges.

5.4. Források.

A község területén több helyen található forrás. Belterületen a Római katolikus templom kertjében. (Hrsz. 403)

Közterületen:

- Hrsz. 04/7 (Kenderáztató forrás)
- Hrsz. 04/10
- Hrsz. 0204 (Antall forrás)
- Hrsz. 058 (Büdöske forrás)

Vizük emberi fogyasztásra alkalmas, megtartásukat a rendezési terv is fontosnak tartja.

6./ Tartalék területek.

6.1. A terv tartalék lakóterületként veszi figyelembe a Szabadság úti hosszú telkek D-i részét. Hrsz. 346-tól 368-ig. és a Hrsz. 370/2 - 3, 375/2 és 376 sz. telkeken. Ezen a részen - 20 méter szélességet és 50 méter mélységet figyelembe véve - mintegy 30 db építési telek alakítható ki. A geológiai és talajviszonyok lakásépítésre alkalmasak. Az érintett részen a jelenleg érvényes Rendezési Terv is építési telkek kialakítását jelöli.

6.2. A volt szeszgyár és magtárak maradványait, és a hozzájuk tartozó ingatlant (Hrsz.0189) a szerk.terv tartalék területként nevesíti. Későbbiekben hasznosítása mezőgazd.-i, ipari, de turisztikai jellegű funkcióval is elképzelhető.

6.3. Tartalék temető céljára kívánja fenntartani az Önkormányzat a Hrsz. 57, 60, 61, 63, 64, 65, 68, 69, 70, 72. sz. telkeknek a temető felé eső felső részét mintegy 50 m-es mélységben. Mértékét a Szerkezeti Terv jelöli.

6.4. Az Önkormányzat tartalék hétvégi házas üdülő terület céljára kívánja fenntartani a Kossuth Lajos utca D-i vége és a volt tsz. major közötti területet (Buczok dűlő.) A terület szép fekvésű, és jó kilátással bír a horgásztó felé. Felszíni viszonyán azonban nem mindenben kedvezőek. Az út és közmű, valamint egyéb épületek létesítése komolyabb előkészítési munkákat igényelnek. Kedvezőtlen, hogy közvetlen szomszédságában tsz. major rtelepedett meg, az állattartási épületektől azonban megfelelő védőtávolság biztosítható. Az érintett részen 20 db építési telek alakítható ki.

III. MŰVI ÉRTÉKVÉDELEM

1./ Műemlékek.

- 1.1. A községben egy olyan épület van, amely az országos nyilvántartásban szerepel, a Hrsz. 403 telken lévő katolikus templom. Bejárata a Bercsényi út felől van.

Tulajdonosa a Római Katolikus Egyházközség.

A román-gótikus eredetű templom rövid történetével és építészeti értékeivel a Szabályozási Terv műszaki leírása foglalkozik.

Az épület védőkörzetét a Szabályozási Tervben jelölni kell, a felújításával - karbantartásával összefüggő követelményeket és feltételeket a HÉSZ-ben meg kell meghatározni.

2./ Helyi védettség alá helyezendő épületek.

- 2.1. A község igen gazdag nép építészeti hagyatékkal rendelkezik. A faluban mintegy 83 db olyan lakóház található, amely helyi nép építészeti emlékeket hordoz. Egyes részeken (Kossuth utca, Zrínyi utca) összefüggően, egysegesen megjelenő utcaképet adóan őrződött meg.

Túlmenően az Arany János, Zrínyi és Hrsz. 317. út által határolt területen belül megmaradt a falu eredeti szerkezete is. A telkek osztásai, és beépítése jellegzetes nyelestelek, a közlekedési rend kialakítása őrzi a község ősi állapotát. Indokolt és szükséges az egyes épületeken túl helyi védelem alá helyezni a falu-szerkezeti és utcai értékeit is.

- 2.2. A népi építészeti értékekkel bíró épületek felmérése folyamatban van, 2002-ben várhatóan befejeződik. Készítője a Budapesti Műszaki Egyetem Építész Történeti Intézete. A felméréssel érintett épületeket a belterület M = 1 : 4000 méretarányú térképen tüntettük fel.

Az elkészült felmérési anyagot a Rendezési Terv mellékleteként indokolt kezelni, és ezt a HÉSZ-ben rögzíteni.

A Szabályozási Tervben ki kell térni arra, mely esetekben legyen védett a faluszerkezet és utcakép, milyen funkció kerülhet az épületbe. Be kell határolni az állattartás megengedhető mértékét, továbbá az épületek korszerűsítésének - komfortosításának lehetőségét (pld. gáz bevezetést), kerítés és melléképületek létesítési feltételeit is.

- 2.3. Az Önkormányzat helyi védelmet kíván biztosítani a Hrsz. 0189. ingatlanon lévő régi szeszgyár épületének, ill. az épület-maradványnak, továbbá az itt lévő két magtárnak.

A szeszgyár hozzátartozik a település múltjához.

A község emléktáblával kívánja megjelölni a helyi ipar egykori, és hosszú ideig üzemelő létesítményét. A két magtár esetében építészeti értéket képvisel a megmaradt pincerészek, valamint a még meglévő öntöttvas oszlopok. Ezen emlékek is hozzátartoznak a település korábbi gazdasági életéhez. Az építményeket szükséges felmérni, illetve a meglévő állapotokról műszaki dokumentációt készíteni. Ezzel egyidejűleg gondoskodni kell az állagmegóváról, és az épületek célirányos hasznosításáról.

- 2.4. Ugyancsak emléktáblával szándékozik megjelölni az Önkormányzat a 0210/1 Hrsz. telken lévő épületet, melyben a fiatal Szent-Györgyi Albert terényi tartózkodásának idején lakott. Ezzel kíván emléket állítani a nagy tudós községi kötődésének, illetve biztosítani a régi urasági épület hosszú távon történő fennmaradását.
- 2.5. Helyi védettséget célszerű biztosítani a Hrsz. 142. telken található mozgó haranglábnak. A fából készült képzőművészeti értéket hordozó építmény teljes befejezése után, és környezetének rendezését követően érdekes és jellegzetes színfoltja lesz a községnek. Valószínűsíthető pozitív idegenforgalmi hatása is.

IV. TÁJ- ÉS TERMÉSZETVÉDELEM, KÖRNYEZETVÉDELEM.

1./ Táj- és természetvédelem.

A Hrsz. 0170. területen lévő mesterséges tó tisztaságának megőrzése érdekében az Önkormányzat rendeletet alkotott. Az 5/1996. sz. rendelet jelentős földterületeket érint a település déli részén, és megfelelően szabályozza a lehetőségeket és feltételeket.

A hivatkozott önkormányzati rendelet további fenntartása, és a HÉSZ mellékleteként való kezelése szükséges.

2./ Környezetvédelem.

2.1. Környezetvédelmi szempontból Terény a kevésbé problematikus települések közé sorolható. Nincs ipari üzeme, nagyforgalmú átmenő útja, levegője tiszta, környezete csendes. Gondot leginkább a keletkező szennyvizek kezelése, a szilárd hulladék, és az állattartás jelent.

2.2. A községben ezideig nem épült ki közüzemi szennyvízcsatorna hálózat. A konyhák - fürdőszobák szennyvize házi tárolókban kerül összegyűjtésre. A szippantott szennyvizek - hivatalosan - Bánkon vagy Felsőpetényben kerülnek ürítésre. A szennyvíztárolók szakszerűsége és műszaki állapota, valamint a szennyvizek ürítésének szabályossága bizonytalan.

Közüzemi szennyvízhálózat kiépítése a község távlati terveiben szerepel. Feltételezhetően a szomszédos községekkel közös összefogással fog megvalósulni. Tervezése egyelőre nem indult meg.

Az Önkormányzat lehetőséget kíván teremteni a szennyvizeknek községen belül történő elhelyezésére. Ennek helyéül a Hrsz. 058. sz. területet jelölte meg. Az ingatlan a főút felől a Hrsz. 061-es földúton közelíthető meg. A műszaki tervezést megelőzően részletes talajmechanikai, és geológiai előkészítést kell végezni.

A szennyvíz elhelyező telepet körül kell keríteni, és a 2124 út felől legalább 50 m-es védőerdősávot kell kialakítani.

2.3. Ugyancsak védő zöldsáv telepítése indokolt az Új Majornak a lakott területtel érintkező oldalán. Meg kell továbbá tiltani az alommentes állattartási

technológia alkalmazását. Ezen tiltást a háztáji állattartás esetében is be kell vezetni.

- 2.4. A háztartási szemét kezelése szervezeten történik. Az összegyűjtött szemét a cserháthalápi telepre kerül. Ugyancsak ide kerül az egyéb, kukába nem gyűjthető törmelék is. (építési snitt, stb.)
Kapcsolatosan az Önkormányzat változást nem tervez. Annak ellenére sem, hogy a Nógrádmarcfalban a közelmúltban üzembehelyezett szeméttárolónak Terény az egyik résztulajdonosa.
- 2.5. A közúti balesetveszély mellett zajártalmat okoznak a közterületen várakozó, és télidőben hosszasan "bemelegítő" munkagépek. Mezőgazdasági és szállítmányozást végző járművek várakozó - javító telephelyének kialakítására a terv két helyen is biztosít lehetőséget (Hrsz. 027/1 és Hrsz. 156/4)

V. KÖZLEKEDÉS

Lásd külön mellékletben.

VI. KÖZMŰVEK

1./ Vízi közművek.

Lásd külön mellékletben.

2./ Elektromos energia ellátás.

Lásd külön mellékletben.

3./ Gázellátás.

A községben 1995-ben kiépült a vezetékes gázellátás. Ezideig a lakásoknak mintegy 30 %-a kapcsolódott a hálózatra. További terjedése - igénybevétele a lakosság anyagi helyzetének és elhatározásának függvénye.

A gázfogadó megfelelően kiépült, esetleges bővítése megfelelő hely áll rendelkezésre.

A gázvezeték nyomvonalát a terv jelöli.

4./ Hírközlés.

4.1. Terény 1996-tól rendelkezik vezetékes telefonhálózattal. Ezideig a háztartásoknak mintegy 60 csatlakozott a rendszerre. További csatlakozásának műszaki akadálya nincs.

4.2. A földi sugárzású TV vételi viszonyai, és a mobil telefonok használata nem mindenben zavartalan. Kábel TV kiépítése egyelőre nem várható. A prob-

léma enyhítésére a község délnyugati határa mentén, a Hrsz. 034/4 ingatlanon erősítő torony létesül. A szükséges műszaki tervek elkészültek, megvalósítása a közeljövőben várható.

VII. KÖZINTÉZMÉNY ELLÁTÁS

1./ Igazgatási intézmények.

- 1.1. A Polgármesteri Hivatal az Arany János út 46. sz. alatt található. A épület elavult, teljes felújításra, átépítésre szorul. A hivatalhoz tartozó építési telek mérete a szükséges bővítést lehetővé teszi.
- 1.2. A község rendelkezik tűzoltó szertárral (hrsz. 206). Az épület jó állapotú, hosszabb távon is kielégíti az igényeket. Új épületről, illetve annak helyéről nem kell gondoskodni.
- 1.3. Rendvédelmi szervezet nem működik a településen. Amennyiben körzeti megbízotti irodára szükség lenne, üresen álló lakóház megvételével rendezhető.

2./ Oktatási intézmények.

- 2.1. A község kétnyelvű óvodája a Szabadság és Óvoda utca sarkán található. Építési telke megfelelő méretű (1500 m²), bővítésre is alkalmas. Az épület állaga jónak minősíthető, kapacitása 25 fő, kihasználtsága nem éri el az 50 %-ot. A születések éves számát tekintve bővítési igény nem várható.
- 2.2. A község általános iskolája ugyancsak kétnyelvű. helye az Arany János út déli végén Hrsz. 244/2. Az épület két tantermes, az itt tanulók létszáma 13 - 16 fő. Erre tekintettel az iskola bővítésének igénye a közeljövőben nem várható.
- 2.3. A felsőtagozatos diákok Magyaránadorban tanulnak, oda - vissza naponta ingáznak. Ebben a tekintetben változást nem tervez az Önkormányzat.

3./ Egészségügyi - szociális létesítmények.

- 3.1. Orvosi rendelő.

A község rendelkezik orvosi rendelővel. /Arany János út 21. Hrsz. 222.) Az épület állaga kielégítő, megfelelő méretű építési telek tartozik hozzá. Eset-

leges bővítése jelenlegi helyén megoldható.

3.2. Egészségház.

Az Arany János út 46. sz. alatt (Hrsz. 275) üzemel. Az épület mérete kielégíti az igényeket, állaga is elfogadható. Bővítése nincs tervezve.

3.3. Idősek napközi otthona.

Jelenleg nincs a községben. Szükségessége az elkövetkező években valószínűsíthető. Megvalósítása legcélszerűbben megüresedő lakóépület megvételével és átalakításával oldható meg. Kapcsolatosan új létesítmény céljára építési telek biztosítása nem indokolt.

4./ Kommunális létesítmények.

4.1. A község rendelkezik kultúrházzal. Helye az Arany János út. Hrsz. 244/2. Az állagában felújításra szoruló épület kielégíti az igényeket. Amennyiben összevont funkciót is kielégítő faluház (művelődési ház, ifjúsági ház, könyvtár, klub, közigazgatási intézmény, stb.) létesítésére lehetőség adódnak, erre a Polgármesteri Hivatal telke alkalmas.

4.2. Istálló múzeum a Kossuth Lajos út északi részén a 144/2. Hrsz. telken épült meg. A kívül - belül igényesen megformált épület rendhagyónak mondható egy kis település esetében. Megléte és üzemelése a községi emberek kulturális igényét és a kultúrával való törődését reprezentálja.

További építménnyel történő bővítésére elképzelések születtek. Megvalósítására a 144/3-as hrsz. telek szolgál.

4.3. A kulturális igényeket is szolgáló sportpálya és szabadtéri színpad helyzetét az előző fejezetek ismertetik.

5./ Közellátási intézmények.

5.1. Vegyesbolt.

A Hrsz. 254. telken üzemel. Az épület kisméretű, állaga felújításra szoruló. Árukészlete az alapfokú ellátás igény szintjét elégíti ki.

5.2. Cukrászda.

A Hrsz. 203. területen található. A előzőnél nagyobb alapterületű épület. Itt működik az italbolt is. Állaga elfogadható.

5.3. Egyéb szolgáltató a községben kevés van. Növekedésük - elsősorban meglévő lakóházak átalakításával - várható. Új

létesítmények céljára építési telkek biztosítására nincs igény.

5.4. Szolgáltató jellegű létesítménye pb. gázcsere telep, mellyel a terv előző fejezete foglalkozik.

6./ **Egyéb szolgáltatások.**

6.1. Egyházi szolgáltatás.

Terénynek két temploma van, egy római katolikus és egy evangélikus. Mind a két templomhoz parókia is tartozik.

Új templom építésére vonatkozó igény a tervezés során nem merült fel.

6.2. Vásártér.

Helye a Szanda patak mellett, a Mikszáth utcából közelíthető meg. Infrastruktúrája nincs kiépítve.

Bővítése a közeli jövőben nem valószínűsíthető.

Salgótarján, 2002. április hó

Szarvas Béla
vezető tervező